

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

KOMUNÁLNÍ REKREACE V OBCI MRSKLESY

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Lenka Königová, rekreologie – management volného času a rekreace

Vedoucí práce: doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.

Olomouc 2012

Jméno a příjmení autora: Lenka Königová
Název bakalářské práce: Komunální rekreace v obci Mrsklesy
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí bakalářské práce: doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.
Rok obhajoby bakalářské práce: 2012

Abstrakt:

Bakalářská práce se zabývá zhodnocením stávajících možností sportovního a kulturního vyžití v obci Mrsklesy. Na teoretickou část, která zahrnuje přehled základních východisek, navazuje část praktická s celkovou analýzou nabídky možností sportovních a kulturních aktivit a výsledky dotazníkového šetření. Cílem výzkumu je odhalit přání a potřeby místních obyvatel a navrhnout doporučení a změny v oblasti komunální rekreace, které přispějí ke zkvalitnění života místních obyvatel.

Klíčová slova: volný čas, životní styl, sport, kultura, kvalita života, rekreace

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb

Autor's first name and surname: Lenka Königová

The title of the bachelor thesis: Communal recreation in urban area Mrsklesy

Department: Department of Recreology

Supervisor of the bachelor thesis: doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.

The year of the bachelor thesis plea: 2012

Abstract:

This thesis deals with the overall evaluation of the sports as well as cultural possibilities within the village of Mrsklesy. The initial theoretical part contains an overview of basic structures and sources, and is thus followed by a practical part of the thesis which describes the situation of the sports and cultural activities as a whole, plus the results of a questionnaire are added. The clear aim was to reveal the desires and needs of the locals, and therefore to suggest possible changes and offer recommendations in the recreational field. Such changes should improve and strengthen the quality of life of the local people.

Keywords: leisure time, lifestyle, sport, culture, life quality, recreation

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením doc. PaedDr. Tomáše Dohnala, CSc., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržela zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30. 4. 2012

.....

Děkuji doc. PaedDr. Tomášovi Dohnalovi, CSc., starostce obce Mrsklesy Miluši Foukalové a místostarostce obce Mrsklesy Marii Liberdové za konzultace, pomoc a rady, které mi zprostředkovali pro zpracování bakalářské práce.

OBSAH

	ÚVOD.....	7
1	SYNTÉZA POZNATKŮ	8
	1.1 Člověk, společnost, skupina	8
	1.2 Životní styl	9
	1.3 Životní způsob	9
	1.4 Volný čas	10
	1.5 Rekreaace	11
	1.6 Sport	12
	1.7 Zátěž, stres, motivace.....	13
2	OBEC MRSKLESY	15
	2.1 Historie obce.....	15
	2.2 Geografické údaje.....	16
	2.3 Demografické údaje.....	17
3	CÍLE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY, ÚKOLY	19
4	METODIKA	20
5	VÝSLEDKY	21
	5.1 Analýza stávající situace v obci	21
	5.1.1 Spolky a kluby v Mrsklesích.....	21
	5.1.2 Sportovní areály, hřiště	22
	5.1.3 Kulturních akce v obci Mrsklesy	25
	5.2 Empirické šetření	27
	5.2.1 Průběh šetření.....	27
	5.2.2 Výsledky dotazníkového šetření	28
	5.2.3 Data pro statistické zpracování	35
6	DISKUZE.....	38
7	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	40
8	SOUHRN	43
9	SUMMARY	44
10	REFERENČNÍ SEZNAM.....	45
11	PŘÍLOHY	47

ÚVOD

Pod pojmem kvalita života si každý jedinec představí něco jiného. Lidé žijící ve vyspělé zemi, mají možnost svou kvalitu života z velké části ovlivnit. Jsou ale věci, které kvalitu života ovlivňují, ale řídí je někdo jiný, jako například kvalita a efektivita poskytovaných služeb občanům ze strany státu, měst a obcí.

Od dětství žiji v obci Mrsklesy, která prošla za posledních patnáct let velkým rozvojem a inovací. To vše díky oddělení od vedlejšího města Velká Bystřice, doprovázeným samostatnou samosprávou a vyšším příjmem financí z místní skládky komunálního odpadu. Po diskuzi s paní starostkou jsem se rozhodla zaměřit svoji práci právě na rozbor možností komunální rekreace zde v obci, protože dle mého názoru tu stále prostor pro zlepšení možností je a navíc, místní samospráva je otevřená realizaci projektů pro další zkvalitňování podmínek pro žití a zdravý životní styl.

V práci se zabývám představením obce Mrsklesy, historií dané lokality, včetně zpracování geografických a demografických údajů. Dále popisuji současnou nabídku pohybových a kulturních možností. Rozebírám tedy stav stávajících zařízení, hřišť a sportovního vybavení a uvádím výpis fungujících organizací a plánovaných kulturních akcí. Důležitou částí mé práce je samotná analýza přání a potřeb místních obyvatel, podložená dotazníkovým šetřením. Výsledky šetření vyhodnocuji a navrhuji možná řešení.

1 SYNTÉZA POZNATKŮ

1.1 Člověk, společnost, skupina

Dle Velkého sociologického slovníku (1996) je člověk přirozená bytost, vybavena rozumem a duchem. Díky schopnosti zdokonalovat se, pak žije snadnější a kvalitnější život.

Každý člověk prochází během svého života procesem nazývaným socializace. Během tohoto procesu si osvojuje dovednosti, znalosti a normy, učí se dobře hrát společenské role. Jinými slovy, jedinec si přisvojí kulturu, ve které žije. (Jandourek, 2008)

Pod pojmem kultura představujeme soubor životních forem, hodnotových představ a životních podmínek lidí žijících v určité době na nějakém území. Mívá však další různé významy. Nemusí se týkat jen společnosti jako celku, ale jen jedné určité skupiny. Stejně tak může označovat souhrn symbolických systémů a obsahů v určité společnosti, například náboženství, vědu, umění. (Jandourek, 2008)

Velký sociologický slovník (1996) pojmem společnost chápe jako synonymum pro lidstvo jako celek v nejširším slova smyslu. Osoby obou pohlaví a různých věkových skupin spojených v soběstačné uskupení, jež si vytvořilo vlastní instituce, které respektuje a kulturu, kterou sdílí. V nejužším smyslu je pak společnost popsána jako soubor osob žijících ve skupinách, jež jsou vzájemně propojeny, na vymezeném a ohraničeném teritoriu kontrolovaném politickou mocí, sdílejících základní společné hodnoty, řídících se týmiž normami a chovajících se podle ustálených kulturních vzorů.

Skupinu tvoří určitý počet lidí, jejichž činnost směřuje po delší dobu ke společným cílům. Ze společných cílů dále vyplývá podobnost hierarchie hodnot členů skupiny. Cílů se dosahuje dlouhodobou kooperací a společným fungováním, které se řídí skupinovými normami a při níž se vytváří relativně stálá struktura vztahů mezi členy skupiny, v nichž jednotlivci zaujímají různé pozice a přijímají role. (Helus, 2007)

1.2 Životní styl

Životní styl je jedním z faktorů, které přímo ovlivňují zdraví a tím i kvalitu našeho života. Jak uvádí dále Slepíčková (2000) životní styl se vytváří v průběhu života, kdy se člověk dostává do interakce s okolím. Střetávají a kombinují se vlivy výchovy, sociálního prostředí, ekonomických podmínek, kulturních zvyklostí a mnohé další. Velkou váhu mají i vrozené předpoklady a vlastnosti člověka. Životní styl je tedy projevem lidské osobnosti v tom nejširším smyslu.

Hodaň (2007) dále definuje životní styl jako projev individuálního přístupu k vlastnímu životu, který bývá považován za základního činitele především v procesu tvorby zdraví. Avšak kvalita životního stylu nepodmiňuje jen tvorbu zdraví, ale kvalitu celého života jedince ve všech jeho oblastech. A právě to je pro kvalitu životního stylu rozhodující. Život jedince je třeba vnímat v celém jeho komplexu s vědomím toho, že jeho jednotlivé části se mohou jak negativně, tak pozitivně ovlivňovat.

Jedním z ukazatelů životního stylu je právě způsob využívání volného času. (Hájek, Hofbauer a Pávková, 2003)

1.3 Životní způsob

Životní způsob je termín určitým způsobem nadřazený termínu životní styl v tom smyslu, že se týká skupiny, třídy, populace. Má skupinový charakter a může představovat určitou úroveň či dokonce normu, která je pro danou skupinu typická. Oproti tomu životní styl se týká jednotlivce. (Hodaň, 2007)

Ve způsobu života bývá především hledáno specifikum vztahu společnosti a individua, tedy jednotlivce. Životní způsob úzce souvisí s podmínkami života. V původních i elementárních významech se způsob života označuje za každodenní, ustálené, soukromé zvyklosti, obyčeje a sklony zakládající typické formy sociální interakce a podmiňující vzorce chování, výběr sociálního prostředí, skladbu využití času atd. (Velký sociologický slovník, 1996).

1.4 Volný čas

Dle Slepčkové (2000) lze volný čas označit jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem a aktivitám. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení, nikdy obavy či pocity úzkosti.

Smysluplné trávení volného času se pozitivně odráží na kvalitě života jedince a společnosti. Význam spojení „smysluplné trávení volného času“ však pro každého jedince může znamenat naprosto rozličné činnosti. Mimo to, je zde víc než důležité, mít pro možnosti trávení volného času vhodné podmínky.

Dle Dohnala, Hanuše, Kratochvíla a Ryškové (1997) můžeme vyjít z některých, ve světě ověřených poznatků, které nám pomohou při hledání nejlepšího systémového řešení dané problematiky:

- a) Nárůst volného času zkrácováním pracovní doby.
- b) Potřeba řešit problém vzrůstajícího počtu nezaměstnaných náhradním programem – smysluplným trávením volného času.
- c) Prevence proti složitostem moderního světa, které vedou k růstu kriminálního jednání.
- d) Využití pohybové aktivity jako prevence v oblasti péče o individuální zdraví každého člověka.
- e) Prostřednictvím pozitivních volnočasových aktivit rozvíjet lidské kvality každého jedince.
- f) V případě zájmu umožnit aktivní účast široké veřejnosti na řešení volnočasové problematiky a rozvíjet tak demokratické principy ve společnosti.
- g) Nastavit funkční systém řízení volnočasových aktivit na základě osy stát – region – obec.
- h) Na úrovni místní správy stát zavádí oddělení rekreace, které (ve spolupráci s ostatními odděleními správy) koncepčně řeší a řídí danou problematiku (plánování, rozvoj, metodologie, finance, školení odborníků, publikační činnost, provoz údržba státních – obecních – zařízení atd.).

- i) Vlastní realizaci obsahu komunální rekreace řešit s pomocí škol a školních zařízení, občanských sdružení, církevních institucí, podnikových organizací, komerční sféry státního, ale také soukromého charakteru.
- j) Organizaci a řízení volnočasových aktivit v regionech zabezpečit odborníky.
- k) Zaměřit se na všechny věkové skupiny, s důrazem na skupiny dětí, mládeže, mladé rodiny s malými dětmi, seniory.
- l) Věnovat pozornost koncepci výstavby a údržby zařízení pro venkovní a vnitřní volnočasové aktivity s přihlédnutím na jejich decentralizace. Při výstavbě a úpravách zařízení mít na zřeteli tendence vývoje zájmů uživatelů o obsah a náplň činností volnočasových aktivit.
- m) V maximální míře využívat městských parků, přírody a zeleně k realizaci volnočasových aktivit a ovlivňovat s jejich pomocí vztah člověka k přírodě.
- n) Pomocí sdělovacích prostředků pozitivně ovlivňovat postoj jednotlivců k volnočasovým aktivitám, směřovat tak při tvorbě jeho způsobu života.
- o) Celosvětový trend je pozvolný přesun od „organizovaného“ k „volnému“ sportu.
- p) V rámci regionů, měst a obcí investovat morální, ale i finanční podporu výkonnostnímu a vrcholovému sportu.

„Volný čas není záležitostí pouze jedince, ale souvisí s životem celé společnosti. Umění dobře prožít volný čas se jedinec musí naučit. Je proto zapotřebí volnému času lidí věnovat pozornost nejen při výchově v rodině, ale v rámci celé společnosti, která se musí podílet na vytváření podmínek pro jeho příjemné a smysluplné využití.“ (Slepičková, 2000, 18)

Slepičková (2000) upozorňuje, že na nedostatek času si dnes lidé velice často stěžují. Je však otázkou, zda tento subjektivní pocit má i objektivní důvody. Nedostatek volného času dominuje mezi důvody (které uvádějí dospělí, mladiství i děti), které zabraňují aktivní účasti ve sportu. Ukazuje se však, že lidé exponovaní v zaměstnání a s vyšším vzděláním přistupují ke svému volnému času racionálněji a zařazují do něj pohybové a sportovní aktivity častěji než ti, kteří mají času objektivně více.

1.5 Rekreace

Dle Hodaně a Dohnala (2005, 13) se dá rekreace obecně popsat jako „...pojem označující činnosti, které jsou zaměřeny na obnovování vyčerpaných sil a kompenzaci

deformativních vlivů vyplývajících z běžných socioprofesionálních rolí člověka, z jednostrannosti práce, nesprávných životních návyků apod....“

Celý život člověka, realizace všech jeho rolí, je spojen s více či méně intenzivním vyčerpáváním fyzického, psychického i sociálního potenciálu a na něj navazujících degenerativních procesů, souvisejících s negativními vlivy prostředí, činností atd. Re-create má zcela opačný charakter, projevující se nejen v kompenzačních, ale především v obnovovacích efektech. Z důvodů sloučení vlivu všech výše uvedených negativních tendencí je však nutno uvedený pojem chápat i ve smyslu dalšího rozvoje. Tedy ne pouhé dosažení předcházejícího stavu, ale pokud možno i jeho zlepšení. Tento rozvojový trend je způsoben jednoduchou úvahou, že čím vyšší je výchozí úroveň, tím menší jsou účinky související s vyčerpáváním (Hodaň, Dohnal, 2005, 11).

Rozšířenou definicí pohybové rekreace Serbus (1973) vysvětluje, že se jedná o jakousi formu tělesné kultury i rekreace zároveň, může být zájmová tělocvičná, ale i jiná pohybová aktivita se zaměřením na regeneraci pracovní síly, na vyrovnání nepříznivých vlivů jednostranné práce a nezdravého životního prostředí, na zvyšování a trvalé udržování kondice (tělesné a duševní), na prevenci civilizačních chorob, na radostné a kulturní prožití volného času.

Podobně se vyjadřuje Teplý (1969), ten pohybovou rekreaci charakterizuje jako komplex zájmových oblastí vedoucích k zábavě i odpočinku, udržování tělesné kondice a zdraví pomocí pohybových a tělovýchovných činností.

Pro účely této práce lze považovat za cíl komunální rekreace vytvoření podmínek pro soustavné a dlouhodobé formování zdravého a kladně orientovaného životního stylu různých věkových a sociálních skupin populace (Dohnal, 2002).

1.6 Sport

Základ slova „sport“ pochází z latinského „disportare“, v překladu „rozptylovat, bavit se“, Aktivní pěstování sportu ovlivňuje tělesný, psychický a sociální stav daného člověka.

Dle Sekota (2003) je „sport formou pohybových aktivit reagujících na výzvy fyzického výkonu a vzrušující zkušenosti, v jiných sférách života nedosažitelný svoji jedinečností.

Aby měl blahodárný vliv na daného jedince, je třeba sport provozovat aktivně, ne pasivně. Sport jako masově praktikovaná forma harmonizující pohybové aktivity přitahuje pozornost veřejnosti, zároveň však časem ztrácí svůj původní význam a stává se spíše předmětem divácké pozornosti, než nedílnou součástí každodenních forem volnočasových aktivit. (Sekot, 2003)

Obce a města začínají sport stále více chápat jako službu pro veřejnost a tím se stává i součástí jejich činnosti. Vedle hodnot, které sport nabízel a z nichž mnohé jako např. výchovné, rekreační, zdravotní a další samozřejmě neztrácejí na aktuálnosti ani dnes, začaly přibývat na důležitosti mnohé další jako seberealizace, rozvoj sociálních vztahů či prevence negativních sociálních jevů (Slepičková, 2000).

Zákon o podpoře sportu (2001) definuje sport jako všechny formy tělesné činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti člověka kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích veškerých úrovní.

1.7 Zátěž, stres, motivace

„Psychická zátěž, stejně jako tělesná, mobilizuje v organismu systémy a látky, které na ni umožňují reagovat.“ (Slepičková, 2000, 54)

Pokud je však míra stresu pro daného jedince nepřiměřená, je více než žádoucí kompenzace. Dle Slepičkové (2000) dochází k nejvýraznějším změnám v těle jedince, souvisí-li psychická zátěž s emocemi tedy s psychosociálním stresem. Při reakci na podněty stoupá např. krevní tlak, zvyšuje se vylučování kyseliny solné a pepsinu v žaludeční sliznici, mobilizují se energetické zdroje v krvi a svalch. Organismus je připraven k akci, kterou by měla být výrazná pohybová aktivita (útěk či útok). Pokud však k takové akci nedojde, hromadí se uvedené látky v organismu, aniž byly zužitkovány a navozují nepříjemné pocity především v podobě zvýšeného psychického napětí.

Z toho tedy vyplývá, že negativní dopady psychického stresu lze výrazně zmírnit pohybovou aktivitou. Jak zmiňuje Hodaň (2007) tělesná cvičení jsou vynikajícím prostředkem kompenzace nadměrné neuropsychické zátěže, dále zdrojem silných komplexních prožitků, sociálních vazeb a celkové kultivace jedince. Tato skutečnost by pak

měla mít motivační charakter pro zařazení pohybové aktivity mezi své volnočasové činnosti.

Podobně to definuje Eger, Jakubíková a Ježek (1998) kteří uvádějí, že díky rostoucí zdravotní uvědomělosti a stále větší psychické zátěži obyvatelstva, roste poptávka po sportovně zaměřeném cestovním ruchu, zároveň s poptávkou po nabídce sportovních možností a zdravé stravě. Homola (1977) dále uvádí, že motivem lze označit soubor niterních procesů, které vyvolávají, ale také udržují aktivitu jedince a mají vliv na to, že se člověk chová určitým způsobem. Jinými slovy, že motiv vede chování člověka k určitému cíli.

Význam slova stres Velký sociologický slovník (1996) vysvětluje jako situaci, která je zátěží jak pro organismus, tak pro psychiku, protože se jí nelze přizpůsobit. Světová zdravotnická organizace označila stres jako "chorobu století", na základě faktu, že současný styl života mnohých lidí je stresující (uspěchanost, různé nejistoty, nadměrná hluchnost a přelidněnost životního prostředí atd.).

2 OBEC MRSKLESY

2.1 Historie obce

První písemná zmínka o obci Myrkless je z roku 1364. Česky se obec nazývala Mrsklesy (1447) nebo Mrsklice (1771), německy Nierklowitz (1676) či Mrzsklitz. Ves přestala být ve vlastnictví velkobystřického panství až odkoupením Olomoucí v roce 1589. Po roce 1848, kdy byly vytvořeny katastrální obce jako jednotky státního zřízení, se jednou takovou obcí staly i Mrsklesy. Největší vazby vždy ves měla a stále má k sousednímu městu Velká Bystřice. Od tereziánských časů je zde s přestávkami společná základní škola a dále příslušnost obce do velkobystřické farnosti se nezměnila ani po vybudování kolatury v Hlubočkách, do níž připadalo i Mariánské Údolí – katastrální kolonie Mrskles.

Národnostní složení obce bylo tvořeno až 85% procenty Němců, což v důsledku občasných nevybíravých germanizačních snah v dané lokalitě způsobovalo vyostřené vztahy mezi obecní správou Mrskles a českým obyvatelstvem a to zejména za I. světové války. Jako řešení této situace se považuje změna v roce 1919, kdy se s použitím mimořádného zákona 76/1919 Mrsklesy a osada Mariánské Údolí sloučili s Velkou Bystřicí, a to bez souhlasu dotčených obcí. Tímto získali Němci pouze mizivé zastoupení na velkobystřické radnici.

Nová příležitost oddělit Mrsklesy od české Velké Bystřice vyvstala počátkem 30. let, díky Henleinovu hnutí. Mrsklesy i Mariánské Údolí se stali součástí „Velkoněmecké říše“, což ale obnovení samostatnosti obecní správy nepřineslo. Dokonce se tak nestalo ani po skončení II. světové války i přes to, že bylo vysídleno cca 310 Němců a tím primární důvod pro sloučení s Velkou Bystřicí pominul. Samostatný místní národní výbor začal v Mrsklesích fungovat až od roku 1956. Následovalo však období socialistické integrace a obec se opět stala součástí Velké Bystřice. To už ale bez Mariánského Údolí. Otázka osamostatnění opět vyvstala po změně politického systému počátkem 90. let a díky místnímu referendu jsou Mrsklesy samostatnou obcí od roku 1996. (*Olomoucký kraj*, 2001).

Zdroj: (Historie obce Mrsklesy.(2012). Retrieved 4.1.2012 from the World Wide Web:
<http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=812654>)

2.2 Geografické údaje

Obec Mrsklesy se nachází v olomouckém kraji, cca 11 km od okresního města Olomouc. Průměrná nadmořská výška obce se pohybuje od 318 m n.m. do 300 m n.m a katastrální výměra je 2,53 km². Obec leží na úpatí Nízkého Jeseníku a protéká jí vodní tok Vrtůvka, který pramení ve svahu Oderských vrchů v nadmořské výšce 519 m n.m., přibližně kilometr od Mlýnského kopce (604 m) a je levostranným přítokem řeky Bystřice. V katastrálním území obce se nachází skládka komunálního odpadu. Hodnoty elektromagnetického záření jsou v rámci povolených limitů a nemají negativní vliv na zdraví obsluhujícího personálu a nezasahují do okolí v souladu s NV č. 480/2000 Sb., o ochraně zdraví před neionizujícím zářením. Skládka je však zdrojem hluku a vibrací v obci, díky pojezdu nákladních automobilů a hutnicích mechanismů. Proto zde byla provedena opatření ve formě převedení dopravy na vojenskou účelovou komunikaci, která je mimo obytnou zástavbu opatřena protihlukovou stěnou.

Mezi výrazné body obce patří památník padlých, situovaný v parkové zeleni, dále nemovité kulturní památky jako kamenný kříž Ježíše Krista, kaple sv. Šebestiána (sakrální architektura z 19. stol.) a Kamenný kříž se sochami sv. Floriána a sv. Jana Evangelisty za obcí.

Z důvodu minimálních pracovních příležitostí přímo v obci dojíždí většina obyvatel do okolních obcí a měst. Vzhledem k blízkosti a dostupnosti sídel s pracovními příležitostmi (př. Honeywell Aerospace Olomouc s.r.o., Mora Moravia v sousedním Mariánském Údolí) to však nemá rozhodující vliv na rozvoj obce. Naopak to spolu s klidovým prostředím a krajinou obklopenou lesy zvyšuje atraktivnost samotného bydlení v obci.

Zdroj: (Územní plán (2012). Retrieved 4.1.2012 from the World Wide Web: <http://mrsklesy.cz/file.php?nid=1057&oid=770855>)

Obrázek 1. Mapa okolí obce Mrsklesy

Zdroj: (Retrieved 4.3.2012 from the World Wide Web: http://www.mapy.cz/#x=17.410019&y=49.603272&z=11&q=Mrsklesy&qp=10.913776_48.100799_20.015044_51.354116_6)

2.3 Demografické údaje

Dle českého statistického úřadu (sčítání lidu, domů a bytů v roce 2010) žije v obci celkem 590 obyvatel. Celkový počet produktivního obyvatelstva je cca 307, průměrný věk obyvatel je pak 40,7 let.

Tabulka 1. Stav obyvatel k 31.12.2010

Obec	Stav obyvatel k 31.12.2010 celkem	Stav obyvatel k 31.12.2010 ženy	Stav obyvatel k 31.12.2010 muži	Průměrný věk žijících celkem	Průměrný věk žijících ženy	Průměrný věk žijících muži
Mrsklesy	590	297	293	40,7	41,4	39,9

Tabulka 2. Stav obyvatel k 31.12.2010 rozděleno do věkových skupin pro účely této práce

Věk	Muži	Ženy	Celkem
0 - 5	21	12	33
6 - 11	15	18	33
12 - 17	21	22	43
18 - 24	26	36	62
25 - 45	98	87	185
46 - 60	53	48	101
61 a více	59	74	133
Celkem	293	297	590

Zdroj: (Český statistický úřad.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=OBY6031PU_OB2.41&kapitola_id=440&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&verze=0&cas_3_9=20101231)

3 CÍLE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY, ÚKOLY

Práce je zaměřena na nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele obce Mrsklesy. Díky průzkumu bych ráda získala ucelený pohled na situaci v obci a doporučila změny pro zlepšení stávající situace. Protože se jedná o obec malou, je zde i poměrně málo možností trávení organizovaného volného času. Domnívám se, že nabídka zájmových kroužků, kulturních akcí a nabídka volnočasových (pohybových) aktivit obecně je z hlediska dnešní doby nedostačující. Toto tvrzení bych ve své práci chtěla dokázat.

Výzkumné otázky:

- Jaké jsou možnosti sportovních a kulturních aktivit v obci Mrsklesy?
- Jak jsou místní obyvatelé s nabídkou sportovních (pohybových) a kulturních aktivit spokojeni?
- Jaké změny v rámci volnočasových aktivit, nové programy a nová zařízení by přispěly k vyšší spokojenosti místních obyvatel?

Úkoly:

- Sběr dat z informačních pramenů a studium literatury.
- Popis zájmových kroužků, kulturních akcí a nabídky volnočasových (pohybových) aktivit v dané lokalitě.
- Tvorba dotazníku, pilotáž pro ověření správnosti na vzorku obyvatel.
- Dotazníkové šetření na cílové skupině.
- Zpracování výsledků.
- Na základě průzkumů navrhnout doporučení a změny pro obec Mrsklesy.

4 METODIKA

V této kapitole je souhrn použitých výzkumných metod a technik, které byly použity ke sběru a vyhodnocování dat pro účely této práce.

Dotazník - je základní a nejpoužívanější výzkumnou technikou pro jeho velkou výhodu, tedy poměrně snadno, rychle a ekonomicky lze získat informace od většího počtu respondentů. Určitým rizikem může být nebezpečí, kdy kvalita odpovědí je neprávem nahrazována větším množstvím zkoumaného vzorku. Pro účely této práce je dotazníková technika nejvhodnější variantou, jak získat požadované informace. Dotazníky budou distribuovány mezi občany zkoumané lokality a budou obsahovat otázky uzavřené, polootevřené i otevřené.

Velký sociologický slovník (1996) chápe dotazník jako soubor písemných záměrných otázek, pro zjištění zcela určitých jevů (společenských, duševních apod.) v určitém souboru osob nebo určité osoby.

Pozorování - dochází k uplatnění osobních dojmů, znalostí, zkušeností a prožitků zpracovatele, který žije, nebo působí v šetřené lokalitě.

Analýza dokumentů – vychází ze studia nasbíraného materiálu, který se týká zkoumaného problému. Analýza dokumentů je „jedna z aplikací analytické metody, která je zároveň důležitou technikou sběru informací používanou v empir. výzkumu. V zásadě se týká rozboru a využití údajů všech dokumentů, v nichž jsou zafixovány informace o soc. realitě.“ (Velký sociologický slovník, 1996, 57)

5 VÝSLEDKY

5.1 Analýza stávající situace v obci

5.1.1 Spolky a kluby v Mrsklesích

TJ SOKOL

Sokol je jednou z nejstarších sportovních organizací a sehrál během celé existence významnou roli v boji za svobodu a demokracii. V roce 1990 popsal Štumbauer vznik Sokola jako založení čistě českého tělocvičného spolku po pádu Bachova absolutismu, díky čemuž došlo k uvolnění národnostního a politického útlaku. Zakladateli byli Dr. Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner.

Tělovýchovná jednota Sokol Mrsklesy funguje v obci již 48. rok. Celkem zahrnuje 252 členů, rozděleny do dvou skupin - oddíl fotbalu s 36 členy a oddíl rekreačního sportu s 216 členy.

Oddíl fotbalu

Účast v regionální soutěži v malé kopané IV. Liga.

Oddíl rekreačního sportu

Každý čtvrtek cvičení pro ženy a dívky v místním kulturním domě (pravidelně se střídá kalanetika a cvičení s nářadím vhodné pro ženy od 10 let).

Mezi další činnosti Sokola patří organizace kulturních akcí pro místní občany.

Zdroj: (Sokol Mrsklesy.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.mrsklesy.cz/sokol/>)

Turistický oddíl Mrsklesy

TO Mrsklesy je skupina, určená pro děti a mladistvé školou povinné, která funguje již 25 let. Hlavní náplní oddílových schůzek, které se konají každou středu od 16:00 do 18:00, je pobyt v přírodě, hraní her, při nichž využívají znalostí a dovedností, které se průběžně učí (např. uzlování, morseova abeceda, šifry, aj.), kreativní činnosti, výroba různých předmětů

a turistika. Zajímavou a prospěšnou činností oddílu je čištění říčky Vrtůvky. V letních měsících jsou oddílové schůzky převážně na místním hřišti, nebo v lese. Přes zimu pak oddíl využívá základnu v místním kulturním domě, kde si děti a vedoucí vytvořili útulnou klubovnu.

Kromě pravidelných středečních schůzek oddíl pořádá alespoň čtyřikrát ročně víkendové akce pro členy oddílu a letní dětské tábory pro členy, ale i děti ze základní školy Velká Bystřice.

Zdroj: (Turistický oddíl Mrsklesy.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.smart-web.cz/psmrsklesy/index.php?nid=7782&lid=cs&oid=1366839>)

5.1.2 Sportovní areály, hřiště

Sportovní areál Mrsklesy

Místní sportovní areál byl uveden do provozu v roce 2007.

Jedná se o multifunkční hřiště, které nabízí jedno fotbalové hřiště s umělým povrchem a jedno hřiště na volejbal, nohejbal či tenis, opět s umělým povrchem. Areál dále nabízí tenisovou stěnu, basketbalový koš, U-rampu, dětské houpačky a prolézačku, šatny se sprchou a kuchyňkou, venkovní posezení s možností udírny a parkoviště.

Používání hřiště je dovoleno pouze v provozní době a se souhlasem správce, který eviduje a zpoplatňuje pronájem hřiště.

Ceník :

Fotbalové hřiště a šatny : 400 Kč za hodinu

Volejbalové hřiště a šatny : 200 Kč za hodinu

Letní provoz : duben – říjen

pondělí až pátek

14:00 – 20:00

sobota a neděle

10:00 – 20:00

Prázdninový provoz: červenec – srpen

Denně 10:00 – 20:00

Zimní provoz: listopad – březen je omezený, pronájem hřiště lze dohodnout telefonicky u správce hřiště. Hřiště jsou však bez zastřešení.

Celý areál je vhodný a tak i často využívaný pro pořádání obecních, firemních, či soukromých akcí, oslav a turnajů.

Místní občané jsou od poplatků za užívání osvobozeni.

Zdroj: (Sportovní areál Mrsklesy.(2012). Retrieved 15.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=1322221>)

Obrázek 2. Sportovní areál Mrsklesy

Hřiště Kovákov

Hřiště ve druhé části obce Mrsklesy - Kovákov je možno užívat bez poplatku. Povrch je zpevněn drobným šterkem. Lze zde hrát fotbal, petanque či dětské hry, pro které není nutné jakékoliv jiné vybavení. Jediné příslušenství hřiště jsou branky bez sítí. Hřiště je oplocené a v případě konání akce je možno využít občerstvovací stánek.

Dětská hřiště

- Hřiště poblíž centra obce: 2x houpačka, prolézací dřevěný domeček se skluzavkou
- Hřiště Kovákov: 2x houpačka
- Dětské hřiště jako součást multifunkčního hřiště: 2x houpačka, lanová prolézačka, 2x pružinová houpačka

Obrázek 3. Satelitní snímek obce Mrsklesy s vyznačenými hřišti

Zdroj: (Retrieved 24.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.mapy.cz/#l=8&c=2-14-8-3-15&z=14&x=17.399728&y=49.601723>)

Obrázek 4. Satelitní snímek obce Mrsklesy – Kovákov s vyznačenými hřišti

Zdroj: (Retrieved 24.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.mapy.cz/#l=8&c=2-14-8-3-15&z=15&x=17.396314&y=49.608883>)

5.1.3 Kulturních akce v obci Mrsklesy

Obecní úřad a TJ Sokol Mrsklesy mají zájem organizovat pravidelné a různorodé akce pro veřejnost. Výčet plánovaných kulturních událostí pro celý rok, včetně termínu konání

lze najít na oficiálních webových stránkách obce. Plánované akce akcentují zejména k zábavným programům pro děti a produktivní obyvatelstvo. Je však nutno zmínit, že je zde snaha zajistit program i pro seniory.

Plán kulturních akcí pro rok 2012 :

- 48. Šibřinky - pořádá TJ Sokol
- 48. Dětský karneval - pořádá TJ Sokol
- Posezení u písničky - pořádá TJ Sokol
- Velikonoční dílna - pořádá TJ Sokol
- Stavění máje - pořádá OÚ
- 5. Slet čarodějnic - pořádá TJ Sokol
- 5. Dětský slet čarodějnic - pořádá TJ Sokol
- Svátek matek - pořádá OÚ
- Kácení máje - pořádá OÚ
- Dětský den - pořádá TJ Sokol
- Hurá prázdniny aneb havajský karneval s diskotékou - pořádá TJ Sokol
- Memorial Františka Řezníčka - pořádá TJ Sokol
- Den obce - pořádá OÚ
- Hledání skřítky Podzimníčka - pořádá TJ Sokol
- Pouštění draků - pořádá TJ Sokol
- Posezení s country - pořádá TJ Sokol
- Pirátský bál a lampionový průvod - TJ Sokol
- Operetka - pořádá OÚ
- Vánoční dílna - pořádá TJ Sokol
- Rozsvícení obecního stromu - pořádá OÚ
- Možná přijde i Mikuláš - pořádá TJ Sokol

Výstava řemesel - pořádá OÚ

Silvestrovská oslava - pořádá TJ Sokol ve spolupráci s OÚ

Zdroj: (Plán kulturních akcí v obci Mrsklesy.(2012). Retrieved 3.2.2012 from the World Wide Web: <http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=1339540>)

5.2 Empirické šetření

5.2.1 Průběh šetření

Empirické šetření probíhalo začátkem února 2012 v obci Mrsklesy. Osobně bylo rozdáno 150 dotazníků mezi obě pohlaví osobám starším 12 let. Procento rozdaných dotazníků k maximálnímu možnému počtu dotazovaných tedy činilo 28,6 %, z čehož vyplývá, že byla oslovena téměř jedna třetina z celé skupiny, na kterou je práce zaměřena. Řádně vyplněných dotazníků se vrátilo celkem 93. Návratnost činila celkem 62 %.

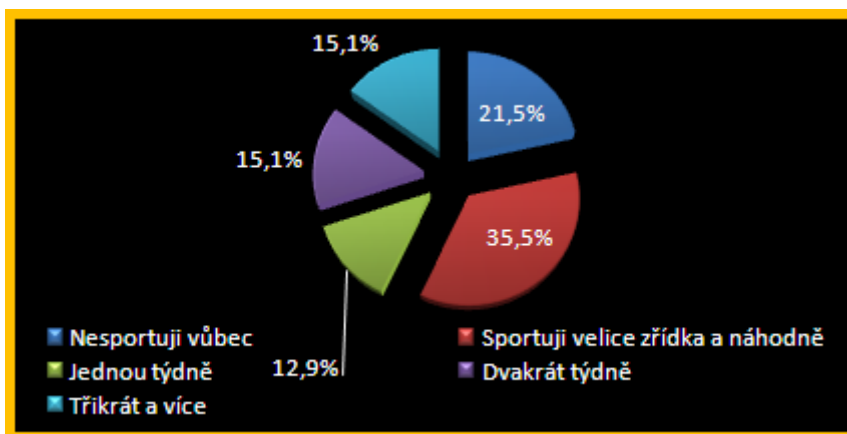
Ostrému dotazníkovému šetření předcházela pilotáž, při které bylo rozdáno 7 ks dotazníků, pro ujištění, že jsou otázky srozumitelné a jasné. Po testování došlo k úpravě dotazníku, tisku a osobnímu rozdáání. Zúčastnění byli seznámeni s účelem a obsahem dotazníků, jak postupovat při vyplňování, termínem sběru a ujištění o anonymitě respondentů. V dotazníku byly použity otevřené, polootevřené i uzavřené otázky. V případě, že by se na daného respondenta hodilo více možností v jedné otázce, byli vyzváni zakroužkovat všechny vhodné varianty, avšak s prosbou očíslovat pořadí.

Informaci o plánovaném dotazníkovém šetření se místní obyvatelé mohli dozvědět v listopadovém vydání mrskleského zpravodaje.

5.2.2 Výsledky dotazníkového šetření

Otázka 1.: Kolikrát týdně sportujete? Sportem, prosím, chápejte pohybové hry a tělesná cvičení.

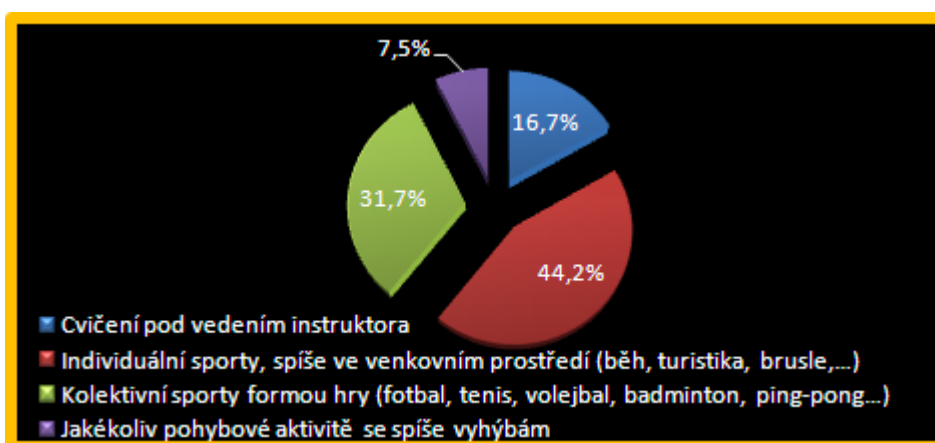
Obrázek 5.:

Výsledek první otázky vykazuje, že celých 57 % respondentů nesportuje vůbec, nebo opravdu zřídka a náhodně. Shodných 15,1 % respondentů se věnuje pohybové aktivitě dvakrát a třikrát týdně. Necelých 13 % sportuje alespoň jednou do týdne.

Otázka 2.: Jakou formu sportu (pohybové aktivity) preferujete?

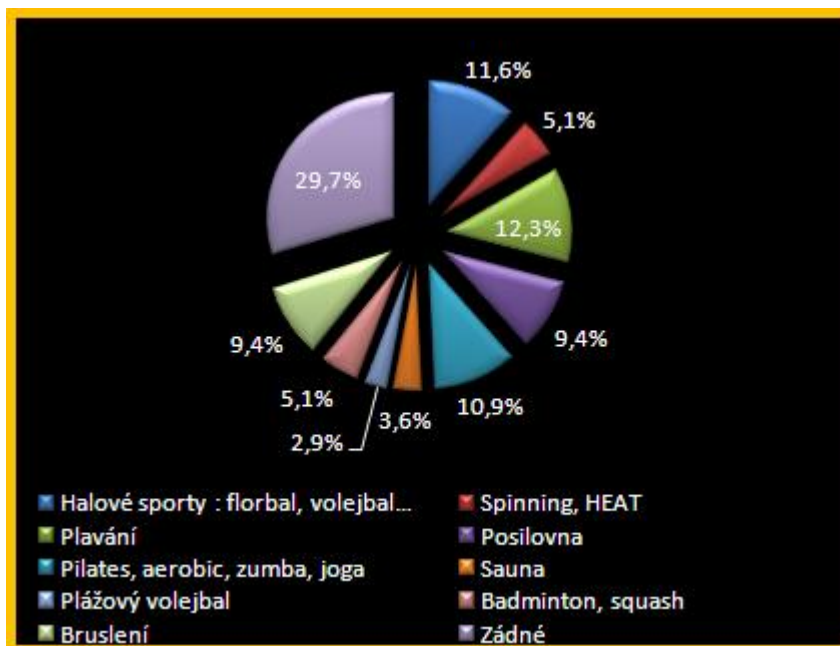
Obrázek 6.:

V případě, že si mohou respondenti zvolit nejoblíbenější formu sportu, vítězí individuální sporty ve venkovním prostředí, tedy na čerstvém vzduchu a dále kolektivní sporty formou hry. Téměř 17 % vyhledává sporty pod vedením instruktora. 7,5 % dotazovaných uvádí, že se sportu vyhýbá.

Otázka 3.: Za jakou pohybovou aktivitou dojíždíte, nebo byste rád(a) dojížděl(a) do okolních lokalit, protože v naší obci není k dispozici?

Obrázek 7.:

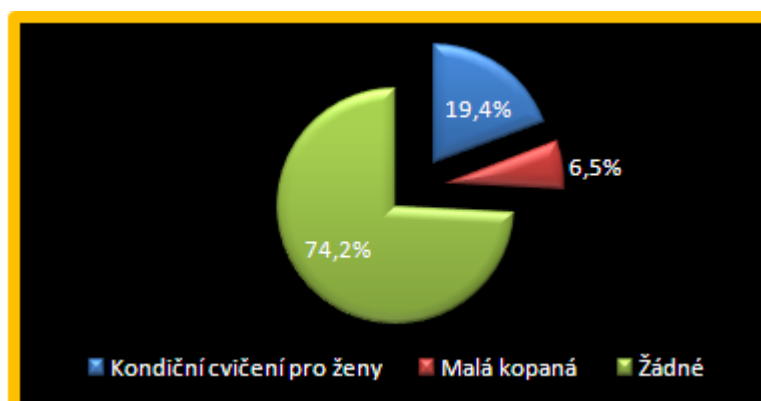

Téměř třetina respondentů za žádnou aktivitou nedojíždí do okolních lokalit. Mezi aktivity, na které místní občané musí docházet, protože obec takovou možnost nenabízí, patří zejména plavání 12,3 %, halové sporty 11,6 %, aerobní cvičení pod vedením instruktora 10,9 %, posilovna 9,4 % a bruslení 9,4 %. Další vyhledávané aktivity, nedostupné v Mrsklesích jsou spinning/ heat 5,1 %, badminton/ squash 5,1 % a plážový volejbal 2,9 %. Dalších 3,6 % oslovených obyvatel uvedlo, že dojíždí do sauny.

Mezi další zmíněné aktivity patří např.: parašutismus - letiště, atletika, aikido, horolezecká stěna, házená, jezdeckví.

Otázka 4.: Za jakou pohybovou aktivitou dojíždíte, nebo byste rád(a) dojížděl(a) do okolních lokalit, protože v naší obci k dispozici je, ale ne na dostatečné úrovni?

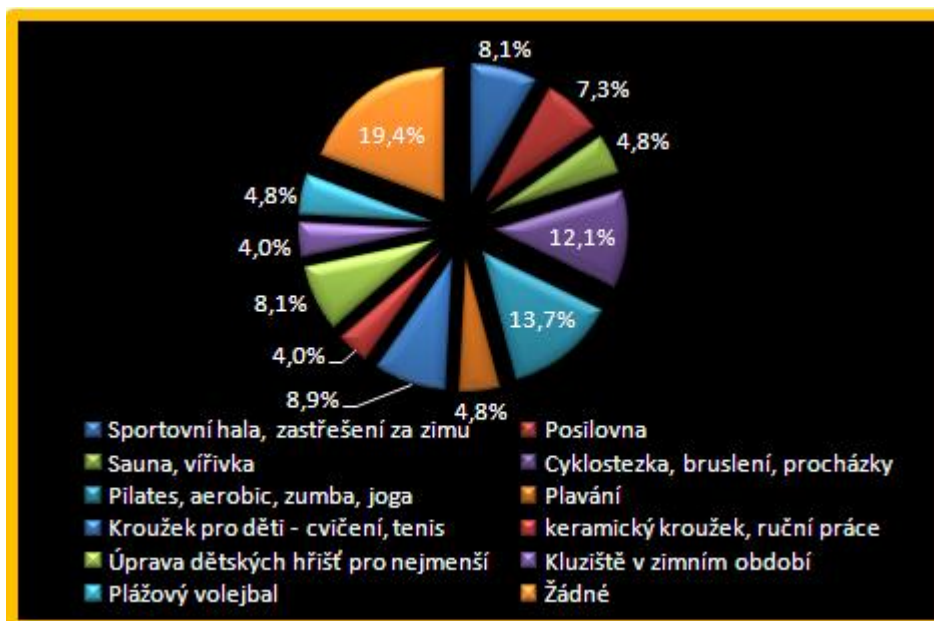
Obrázek 8.:

Dotaz číslo čtyři poukazuje na fakt, že dostupné možnosti v obci jsou na kvalitní úrovni, avšak úroveň kondičního cvičení pro ženy a malé kopané nedosahuje požadované úrovně oslovených občanů. Na jiné stávající aktivity v obci nebylo poukázáno.

Otázka 5.: Jaké změny v oblasti volnočasových aktivit, nové programy, zájmové kroužky či nová zařízení v naší obci by přispěly k vaší vyšší spokojenosti?

Obrázek 9.:

Nejvíce, tedy 13,7 % tázaných obyvatel opět poukazuje na chybějící aerobní cvičení (pilates, zumba, aerobic, joga atd...). Některé ženy uvedly, že s cvičením úplně přestalo, jelikož z časových a finančních důvodů nemohou pravidelně dojíždět do okolních obcí a měst. Druhou nejčastější odpovědí dotazovaných (12,1 %) bylo postrádání cyklostezky pro účely bruslení, cyklistiky, procházky, výuky malých dětí jízdy na kole či odrážedle. Další vítanou změnou v obci by dle 8,9 % bylo zavedení kroužku pro malé děti - cvičení, tenis, aj. Celkem 8,1 % obyvatel by přivítalo úpravu dětských hřišť, tedy dovybavení pískovištěm, kolotočem a houpaček pro menší děti a stejné procento navrhuje zastřešení multifunkčního hřiště na zimní měsíce. Posilovnu by si v obci přálo 7,3 %, dalších 4,8 % vířivku se saunou, stejné procento pak možnost plavání a hřiště na plážový volejbal.

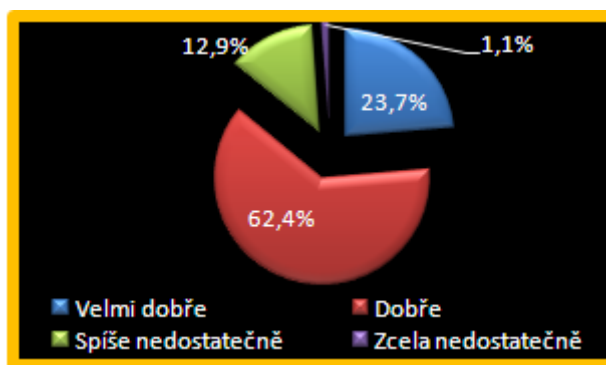
Méně často uváděné změny: 4 % by si přálo kreativní kroužek pro “šikovné ruce” (keramika, šití, ruční práce). Další 4 % prosazují kluziště v zimních měsících.

Zbýlých 19,4 % dotazovaných uvádí, že se v obci pro zkvalitnění jejich života již nic měnit, či budovat nemusí.

Mezi další zmíněné aktivity či služby patří např.: kvalitní masáže, běžecký okruh, spolek dobrovolných hasičů.

Otázka 6.: Jak hodnotíte možnosti sportovního vyžití v obci Mrsklesy?

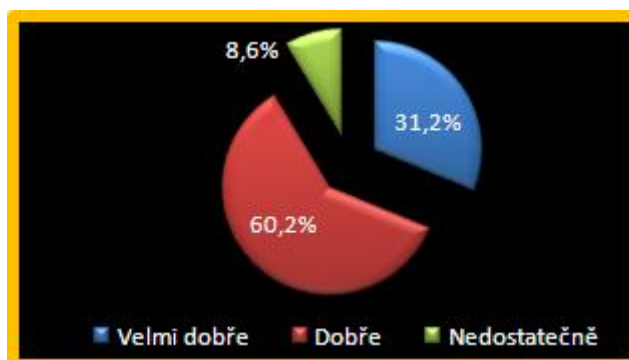
Obrázek 10.:

Jako velmi dobře hodnotí možnosti sportovního vyžití 23,7 % dotazovaných obyvatel. Většinou však bylo hodnoceno jako „dobré“, a to celkem 62,4 %. Zdáni, že jsou sportovní možnosti v dané obci spíše nedostatečné má 12,9 % hodnotících. Pouze 1,1 % uvádí, že jsou nedostatečné zcela.

Otázka 7.: Jak hodnotíte multifunkční hřiště v Mrsklesích a hřiště na Kovákově?

Obrázek 11.:

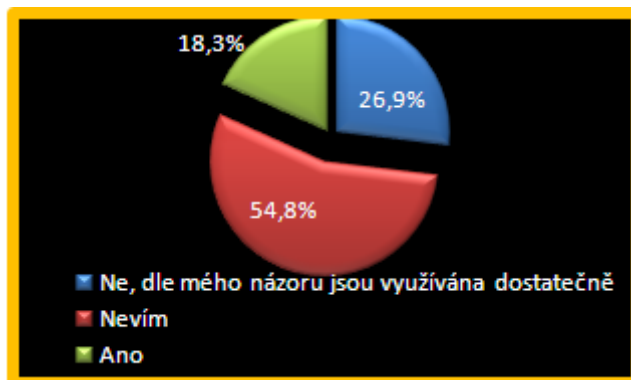

Otázka zaměřená přímo na hodnocení hřišť vypovídá o celkové spokojenosti. Výhrady však byly k hřišti na Kovákově, jehož povrch a vybavení neodpovídá představám místních

obyvatel. Výtkou pro multifunkční hřiště v Mrsklesích pak jsou chybějící možnost zakoupit malé občerstvení od správců a nevyhovující rezervační systém.

Otázka 8.: Myslíte, že by mohla být hřiště využívána více, než jsou?

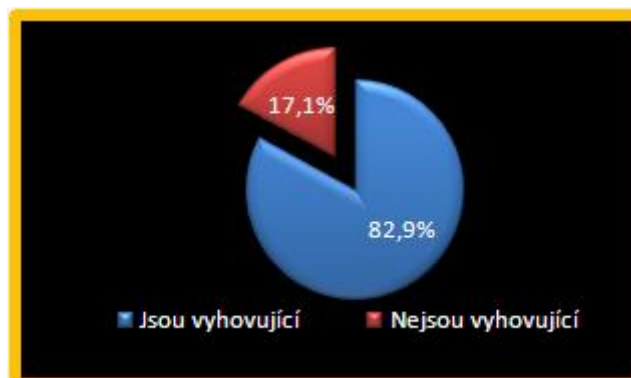
Obrázek 12.:

Více než polovina dotazovaných obyvatel nedokáže tuto otázku jasně zodpovědět, tedy neví. Dle 26,9 % obyvatel jsou hřiště využívána plně, 18,3 % obyvatel pak uvádí, že k plnému využití hřiště chybí zastřešení, možnost kluziště v zimním období, nedostatečná informovanost nabídky v okolních lokalitách, nedostatečná reklama a propagace, nevhodný systém rezervace (což bylo zmíněno i v odpovědích na předcházející otázku) a nízký zájem o sport místních obyvatel.

Otázka 9.: Plánujete-li rodičovství, jste-li rodiči, či prarodiči, prosím o hodnocení dětských hřišť.

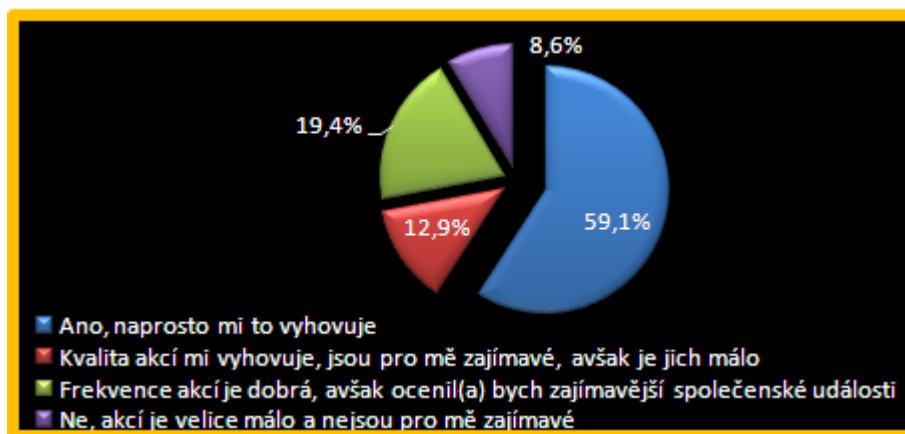
Obrázek 13.:

Pro 82,9 % obyvatel, kteří se k dané otázce vyjádřili z celkových 82 respondentů, jsou dětská hřiště vyhovující. Zbýlých 17,1 % obyvatel uvádí jako návrh pro zlepšení dobudování pískoviště, průlezek, kolotoče a houpačky pro nejmenší s opěrátkem. V části Kovákov pak návrh odstranit nevyhovující a zchátralou houpačku u hřiště a nahradit ji novou včetně dalšího příslušenství.

Otázka 10.: Zdá se vám nabídka kulturních akcí v obci Mrsklesy dostačující? (Akce pořádané obecním úřadem i Sokolem, v prostorách kulturního domu, obecního hřiště aj...)

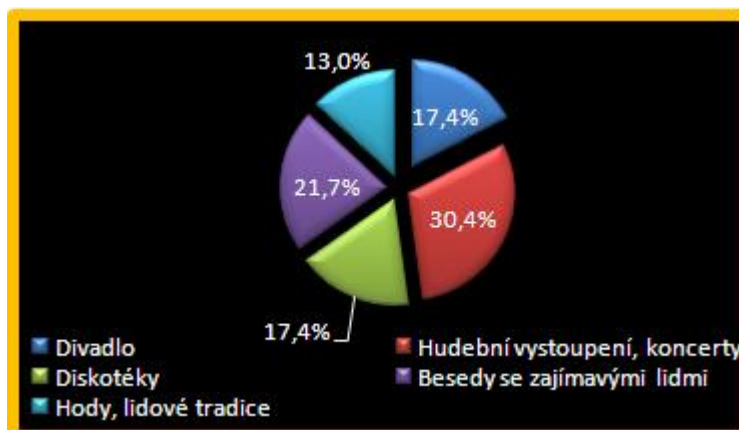
Obrázek 14.:

Dle názoru 59,1 % tázaných je nabídka v obci zcela vyhovující potřebám obyvatel. Celkem 12,9 % obyvatel hodnotí kvalitu akcí na dobré a vyhovující úrovni, avšak frekvence by dle nich mohla být vyšší. Skupina 19,4 % obyvatel je však naopak spokojena s počtem akcí, nicméně by přivítala zajímavější společenské události. Zbýlých 8,6 % odpovědělo, že jim ani kvalita, ani frekvence akcí nevyhovuje, přičemž možnost vyjádřit se konkrétně je v následující otázce.

Otázka 11.: Jaké kulturní akce v obci postrádáte?

Obrázek 15.:

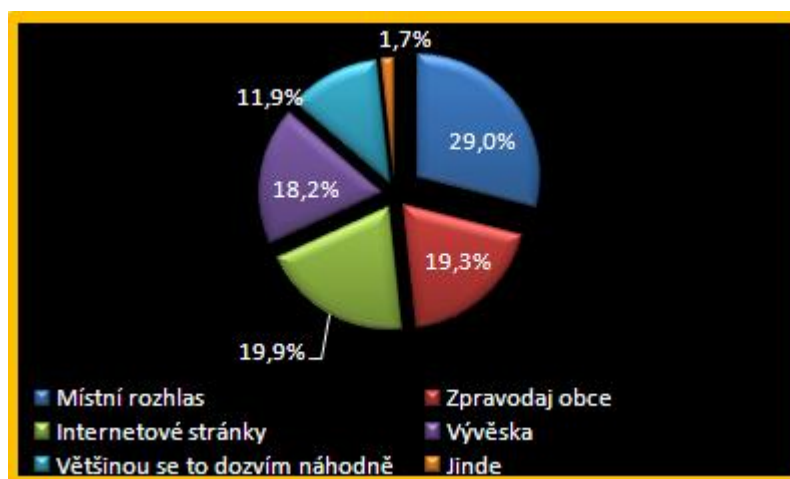

Mezi chybějící kulturní akce patří dle 30,4 % hudební vystoupení, či koncerty. Jako další nejvíce uváděné přání (21,7 %) jsou besedy se známými, či zajímavými lidmi a cestovateli. Shodně 17,4 % obyvatel volilo občasná pozvání divadelních souborů a pořádání diskoték. Celých 13 % obyvatel uvedlo, že by přivítalo vrátit se do minulosti formou hodů a oživením lidových tradic.

Minoritně zastoupené návrhy byly například výstava drobného zvířectva, zájezdy do divadel, turnaje a charitativní jarmarky: sběr a následný prodej nepotřebných předmětů za účelem věnování výtěžku např. dětskému oddělení FN Olomouc.

Otázka 12.: Z jakých zdrojů se o pořádání kulturní akce většinou dozvídáte?

Obrázek 16.:

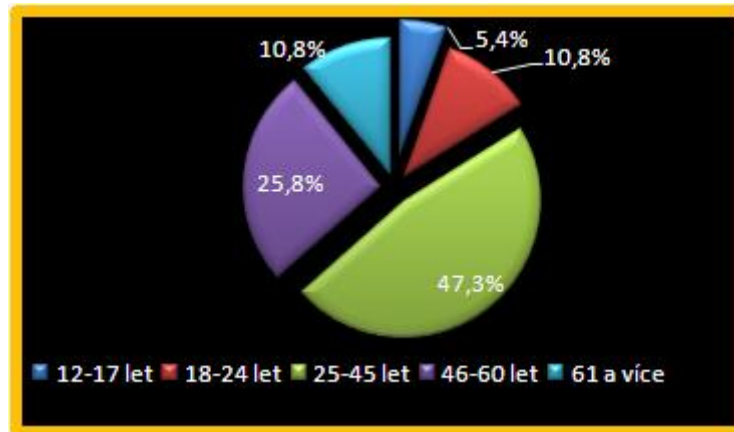
Lidé se většinou (29 %) o pořádané akci dozvídají z místního rozhlasu. Dále pak 19,9 % dotazovaných čerpá z internetových stránek, 19,3 % z obecního zpravodaje a 18,2 % obyvatel si informace hledá na vývěsce u autobusové zastávky. Náhodně se o akcích dozvídá 11,9 % dotazovaných, dalších 1,7 % z jiných zdrojů.

Otázka 13.: Pokud vám informace ohledně plánovaných kulturních akcí a možných sportovních událostech unikají, kde byste tyto informace rádi našli?

Jako další možný zdroj, odkud se dozvědět o pořádané akci by lidé přivítali letáčky a automatické rozesílání e-mailů.

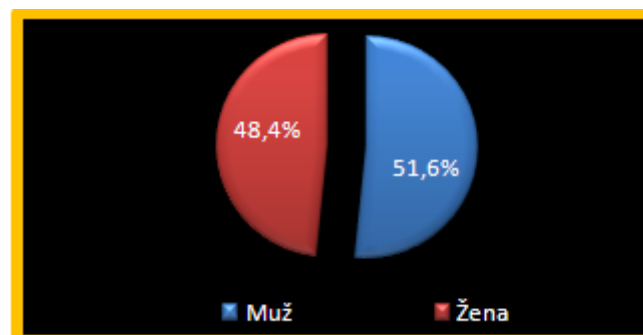
5.2.3 Data pro statistické zpracování

Obrázek 17.: Procento dotazovaných rozdělených dle věkových skupin:

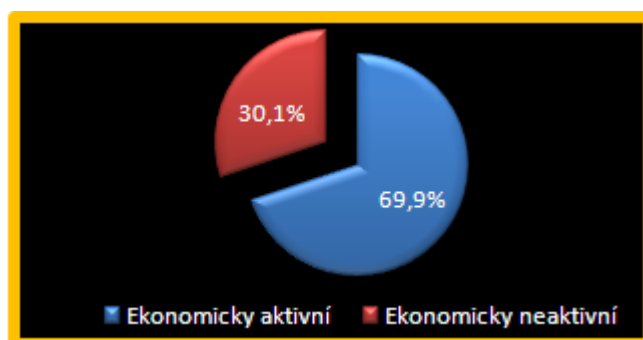
Téměř polovina dotazovaných patří do věkové skupiny 25-45 let. Druhou, nejčastěji oslovenou skupinou (25,8 %) byli obyvatelé ve věkovém rozmezí 46-60 let. Obyvatelé starší 61 let a mladiství 18-24 let byli shodně osloveni ve výši 10,8 %. Nejmenší procento (5,4 %) oslovených připadá na mladistvé 12-17 let.

Obrázek 18.: Rozdělení dotazovaných dle pohlaví:

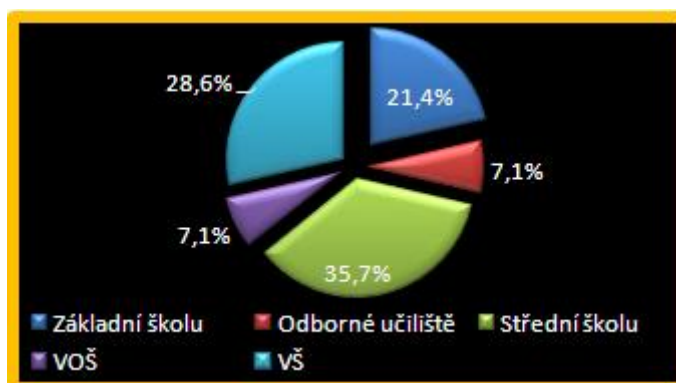
Dotazníky byly téměř rovnoměrně rozdány mezi muže i ženy.

Obrázek 19.: Rozdělení na ekonomicky aktivní a neaktivní (student, mateřská dovolená, důchodce, nezaměstnaný) jedince:

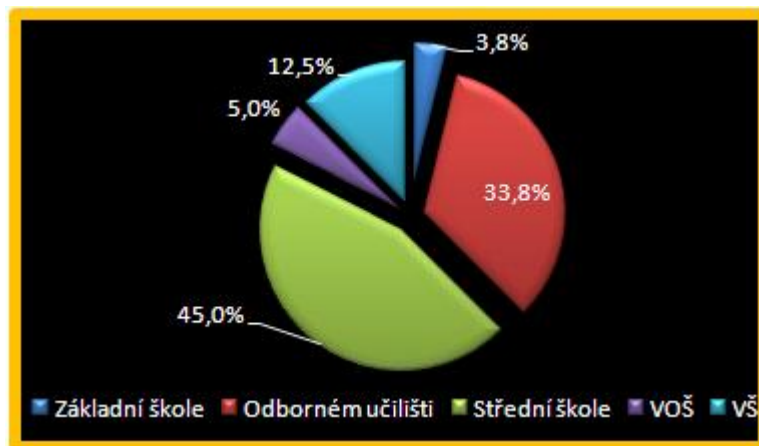
Většina, tedy 69,9 % respondentů patří do skupiny ekonomicky aktivních, tedy pracujících. Zbýlých 30,1 % respondentů mohou být studenti, ženy na mateřské dovolené, důchodci či nezaměstnaní.

Obrázek 20.: V případě studentů (osloveno bylo celkem 14 studentů z celku) bylo členění následující:

Ze skupiny oslovených studujících navštěvuje 35,7 % střední školu. Dalších 28,6 % studuje vysokou školu, 21,4 % základní školu. Shodně 7,1 % navštěvuje odborné učiliště či vyšší odborné učiliště.

Obrázek 21.: Členění obyvatel dle ukončeného vzdělání:

Většinově nejvyšší stupeň dosaženého vzdělání z dotazovaného vzorku připadá se 45 % na střední školu, ukončenou maturitní zkouškou. Dalších 33,8 % vystudovalo odborné učiliště, zakončené výučním listem. Vysokou školu úspěšně dokončilo 12,5 % obyvatel a vyšší odbornou školu pak 5 %. Obyvatelé, kteří na základní školu nenavázali dalším studiem, byli v zastoupení 3,8 %.

6 DISKUZE

Mezi základní funkce volného času patří funkce regenerační, rozvoje osobnosti a zábavná. Pokud se jedinec věnuje pohybové aktivitě, má to blahodárný vliv na jeho zdraví. Je všeobecně známo, že jakýkoli pohyb je lepší než žádný. Náš organismus můžeme udržovat v dobrém tělesném i duševním stavu díky pohybové aktivitě, což se pak pozitivně odráží na našem celkovém zdraví a tím pádem i ve schopnosti vést sociálně a ekonomicky produktivní život.

V oslovené skupině se mnoho respondentů vyjádřilo, že by se rádo věnovalo pohybovým aktivitám více, avšak nemají čas. Toto tvrzení neguje Slepíčková (viz kapitola syntéza poznatků). I já se ztotožňuji s názorem, že kdo se sportování ve volném čase chce věnovat, vždy si čas najde.

Z analýzy listu šetření se obyvatelé obce Mrsklesy dále vyjádřili, jak jsou spokojeni se sportovním a kulturním vyžitím v dané lokalitě. Hodnocení je spíše kladné, jak pro sportovní, tak pro kulturní vyžití. Pro úplnou spokojenost obyvatel byly jimi navrženy dále zmíněné změny – celý výčet návrhů je pak v kapitole závěry a doporučení. Nejvíce v naší obci postrádají ženy kvalitní cvičení (zumba, aerobic, pilates, nebo joga). V minulosti zde cvičení fungovalo a návštěvnost byla vysoká. V současné době zde není cvičení v požadované kvalitě. Celkem 13,7 % oslovených žen uvedlo, že by obnovení cvičení přivítalo. Jako další, nejvíce frekventovaný návrh patří výstavba cyklostezky do Velké Bystřice, která by měla být využívána nejen k provozování cyklistiky, ale také pro bruslaře, běžce a jako prostor, kde by rodiče mohli bezpečně učit děti jezdit na kolech, bruslích, či odrážedlech. Možnost in-line bruslení se nachází až ve vedlejších obcích. Možnost procházek pro maminky s kočárky jsou v obci velice omezené.

Co se zázemí pro sport, tedy hřišť týká, pro multifunkční hřiště v Mrsklesích neměl nikdo z dotazovaných téměř žádné výhrady. Avšak hřiště na Kovákově by mělo být upraveno, zpevněno a dovybaveno. Jak vyplývá z průzkumu, kvalitní hřiště jsou pro obyvatele zkoumané lokality důležitá. Většinově zvolenou nejoblíbenější formou sportu, byly individuální sporty ve venkovním prostředí, tedy na čerstvém vzduchu a dále kolektivní sporty formou hry.

Výtkou pro fungování multifunkčního hřiště byl nevhodný rezervační systém. V současné době se na hřišti střídají čtyři správci. Pro rezervaci je nutné volat pouze konkrétnímu správci, který má službu a poprosit ho o vepsání termínu do společného stolního kalendáře. Rozpis služeb správců včetně telefonních čísel není k dispozici na

webových stránkách. Kvalitní hřiště v části Mrsklesy poskytuje dobré podmínky pro kolektivní sporty, avšak pronájem hřiště je dražší, než v okolních lokalitách. I přes snahu obce podpořit místní obyvatele bezplatným užíváním zde vidím rozpor, jelikož sestavit tým na volejbal, či fotbal pouze z místních obyvatel je v poměru k počtu obyvatel téměř nemožné. Z tohoto důvodu se některé skupiny, které v minulosti hřiště využívaly, rozhodly pro dojíždění do jiné obce.

Dětská hřiště v části Mrsklesy jsou nově vybudovaná, obyvatelé jsou většinou spokojeni. Mezi doporučení na zkvalitnění bylo navrženo doplnění hřišť o prvky pro nejmenší návštěvníky. Dětské hřiště v části Kovákov bylo hodnoceno jako nevyhovující až nebezpečné. Hřiště je zde téměř nefunkční, vybaveno pouze starší, ztrouchnivělou houpačkou.

Výsledek dotazu na frekvenci pohybových aktivit místních občanů vykazuje, že celých 57 % respondentů nesportuje vůbec, nebo opravdu zřídka a náhodně. Vzhledem k tomu, že by se optimálně mělo věnovat pohybové aktivitě obden, je tento výsledek velmi špatný.

7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Nabídka volnočasových aktivit v obci, by měla být dostatečně pestrá a zajímavá tak, aby uspokojila všechny věkové kategorie s ohledem na zdravotní stav a sociální vrstvy. Tyto aktivity pak přispívají k radosti z přirozeného pohybu a kulturního zážitku a dále jsou půdou pro vytváření sociálních vztahů.

Podmínky pro sportovní a kulturní vyžití v obci hodnotím já i oslovený vzorek občanů zkoumané lokality spíše kladně. Za posledních 15 let obec prošla v tomto směru velkým rozvojem a tento trend stále pokračuje.

Nabídka kulturního a společenského vyžití je pestrá a frekventovanější než tomu bývalo dříve. Organizátoři mají snahu pořádat akce pravidelně, opakovaně a v průběhu celého roku. Obec díky spolupráci s TJ Sokol Mrsklesy ročně uvedou až 23 společenských a kulturních událostí. Vybrané akce pořádané obcí jsou pak částečně dotované rozpočtem a nevýdělečného charakteru, což z pohledu finanční náročnosti umožňuje dostupnost celé široké veřejnosti.

Možnost sportovního vyžití obyvatel obce není z mého pohledu tak celistvá. Velmi kvalitní hřiště v části Mrsklesy poskytuje dobré podmínky pro kolektivní sporty, avšak pronájem hřiště je dražší, než v okolních lokalitách. Tato skutečnost nemá přímý vliv na užívání hřiště místními obyvateli, kteří jsou od poplatků osvobozeni. V zimních měsících není hřiště zastřešeno, z toho důvodu jej lze využít pouze pro fotbalová utkání. Kulturní dům se pro pohybovou aktivitu téměř nevyužívá, vyjma kondičního cvičení pro ženy, které však bylo hodnoceno negativně. Obcí Mrsklesy nevede cyklostezka, která by poskytovala bezpečné a pohodlné podmínky pro vyhledávané pohybové aktivity, mezi které bezesporu patří in-line bruslení, cyklistika a běh.

Na základě výsledků práce byla nadefinována následující doporučení:

- Výstavba cyklostezky z obce Mrsklesy směrem do Velké Bystřice, určená cyklistům, běžcům, chodcům a in-line bruslařům. Cyklostezka by měla sloužit i pro učení malých dětí jízdě na kole, maminkám pak pro bezpečné procházky s kočárky.

- Zpřístupnění školní zahrady v odpoledních hodinách pro děti a veřejnost. Zahrada se nachází v hezkém zeleném prostranství a nenabízí pouze průlezký a houpačky, ale i útulné zázemí pro hry.
- Dovybavení dětských hřišť v Mrsklesích u hostince a multifunkčního hřiště průlezkami, houpačkami a pískovištěm pro nejmenší. Hřiště jsou pěkná, avšak nevyhovují požadavkům dětí všeho věku. Zde bych doporučila firmu zaměřující se přímo na výstavbu dětských hřišť: Tomovy parky s.r.o. Filozofií zmíněné společnosti je vyrábět dětská hřiště z těch nejlepších materiálů a nabízet vysokou úroveň souvisejících služeb. Dále bych doporučila zvážit možnost doplnění dětských hřišť o prvky určené seniorům, které výše zmíněná společnost také nabízí.
- Obnovení dětského hřiště na Kovákově. Zde bych opět doporučila spolupráci s firmou Tomovy parky s.r.o.
- Zavedení kvalitního pohybového programu pro dívky a ženy v místním kulturním domě.
- Modernizace hřiště na Kovákově. Zřízení stožárů na síť tak, aby se zde dal hrát volejbal a nohejbal.
- Zřízení klidové zóny v nově vybudované části obce. Doporučuji využít místo s vyhlídkou na Olomouc pro posezení.
- Multifunkční hřiště v zimních měsících zastřešit nafukovací halou.
- Nabídku multifunkčního hřiště rozšířit o betonový stůl na stolní tenis.
- Zřídit kluziště v zimních měsících.
- Založit sportovní oddíl tenisu.
- Založit mateřské centrum – možnost přizpůsobení a využití klubovny Turistického oddílu. Kroužek zaměřený na maminky a malé děti do šesti let. Náplň kroužku by mělo být cvičení s dětmi, kreativní činnosti a občasná beseda s pozvaným hostem.
- Vybavit místní kulturní dům stojany a sítí, včetně vytyčení hřiště pro možnost hraní badmintonu.
- Upravit oficiální webové stránky tak, aby byla ihned vidět nastávající společenská či kulturní akce.
- Doplnit webové stránky o možnost on-line rezervace multifunkčních hřišť a rozpis služeb jednotlivých správců včetně telefonních čísel a cen.

- Snížit cenu za pronájem multifunkčního hřiště s ohledem na ceny v okolních lokalitách.

Mezi další zajímavé návrhy obyvatelů patří například:

- Zavedení „kultovního běžeckého závodu“ různých kategorií.
- Zřízení posilovny s běžeckým pásem, spinningovým kolem, či HEAT pásem.
- Občasné pozvání „zajímavých osob“ do kulturního domu na promítání z cest, diskuze a divadelní představení.
- Zřízení sauny
- Možnost kvalitních masáží.

8 SOUHRN

V bakalářské práci se zabývám zhodnocením aktuálního stavu možností volnočasových aktivit – jak pohybových, tak kulturních v obci Mrsklesy. Na základě pozorování a empirického šetření se pak snažím navrhnout doporučení a změny pro zkvalitnění života obyvatel obce.

Na krátký úvod navazuje syntéza poznatků, neboť vymezení a definice základních pojmů, se kterými práce disponuje, usnadňují orientaci v ostatních částech.

Druhá část popisuje charakteristiku a historický vývoj obce, geografické a demografické údaje.

Cíle práce, výzkumné otázky a úkoly jsou uvedeny ve třetí kapitole.

Čtvrtá kapitola popisuje použité metody a techniky sběru informací.

Aktuální situace byla zmapována a popsána v páté, praktické části práce, prostřednictvím studia dokumentů. Navazují výsledky dotazníkového šetření včetně statistických informací o dotazované skupině.

Kapitola šestá je diskuze, která pracuje s výsledky šetření a průzkumu.

V sedmé kapitole sumarizuji závěry a uvádím následné doporučení změn kulturního a sportovního vyžití v obci pro zlepšení současného stavu.

9 SUMMARY

The thesis addresses the current situation of the range of leisure activities - sports and cultural - that can be enjoyed in the village of Mrsklesy. Based on the research and my empirical contribution, I attempt to put forward possible alterations and innovations of such activities in order to bring more value and higher quality of life to the local people.

A short introduction leads into a compact set of findings and facts which depict the given definitions used throughout the thesis. These definitions hence make a further read more accessible.

Geographic and demographic data together with the details about the history and the characteristics of the village are looked into in the second part of the work.

The work objectives, research questions and tasks are introduced in the third part.

The fourth part pursues the way of collecting all the necessary information.

With the help of studied documents, the present situation was outlined and closely described in the fifth practical part. The questionnaire outcome along with the statistical information on the researched age group are to follow.

Part number six offers a discussion on both the results of the findings and the research.

In the last section I tie up all the conclusions and so bring out all the sports and cultural change recommendations to achieve better and more fun living conditions in the village.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Dohnal, T. (2002). *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dohnal, T., Hobza V. a kolektiv. (2007). *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dohnal, T., Ryšková, H., Kratochvíl, J., Hanuš, R. (1997). *Rekreace a současný člověk*. (Učební texty). Olomouc: Univerzita Palackého.
- Eger, L., Jakubíková, D. & Ježek, J. (1998). *Komunální tělovýchova a sport*. Plzeň: Západočeská univerzita.
- Geist, B. (1992). *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing.
- Hájek, B., Hofbauer, B., Pávková, J. (2003). *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova.
- Helus, Z. (2007). *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha: Grada Publishing.
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Nakladatelství Hanex.
- Hodaň, B. (2007). *Sociokulturní kinantropologie II*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Homola, M. (1977). *Motivace lidského chování*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Jandourek, J. (2008). *Průvodce sociologií*. Praha: Grada Publishing.
- Olomoucký kraj*. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia
- Sekot, A. (2003). *Sport a společnost*. Brno: Paido.
- Serbus, L. (1973). *Teorie pohybové rekreace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Slepičková, I. (2000). *Sport a volný čas*. Praha: Nakladatelství Karolinum.
- Štumbauer, J. (1990). *Přehled Československých dějin tělesné výchovy a sportu*. (Učební texty). České Budějovice : Pedagogická fakulta ČB
- Teplý, Z. (1969). *Pohybová rekreace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství
- Velký sociologický slovník*. (1996). Praha: Karolinum.
- Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu*. (2001). Praha: Ministerstvo vnitra České republiky.

Internetové zdroje :

Historie obce Mrsklesy.(2012). Retrieved 4.1.2012 from the World Wide Web:
<http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=812654>

Územní plán.(2012). Retrieved 4.1.2012 from the World Wide Web:
<http://mrsklesy.cz/file.php?nid=1057&oid=770855>

Český statistický úřad.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=OBY6031PU OB2.41&kapitola_id=440&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&verze=0&cas_3_9=20101231

Sokol Mrsklesy.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web:
<http://www.mrsklesy.cz/sokol/>

Turistický oddíl Mrsklesy.(2012). Retrieved 12.2.2012 from the World Wide Web:
<http://www.smart-web.cz/psmrsklesy/index.php?nid=7782&lid=cs&oid=1366839>

Sportovní areál Mrsklesy.(2012). Retrieved 15.2.2012 from the World Wide Web:
<http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=1322221>

Plán kulturních akcí v obci Mrsklesy.(2012). Retrieved 3.2.2012 from the World Wide Web:
<http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=1339540>

11 PŘÍLOHY

Dotazník

Vážení spoluobčané,

Jmenuji se Lenka Königová a jsem studentka Fakulty tělesné kultury, Univerzita Palackého.

Tímto bych vás ráda poprosila o zodpovězení několika otázek, které přispějí k průzkumu a zhodnocení volnočasových aktivit, které obec Mrsklesy nabízí. Dotazníky jsou zcela anonymní a výstup z nich bude sloužit pro zpracování mé bakalářské práce a dále bude předložen obci, pro další možné zpracování.

Pokud se na vás hodí více možností v jedné otázce, prosím zakroužkujte všechny a očísľujte pořadí.

Informace o tomto dotazníkovém šetření již byla avízovaná v mrskleském občasníku na konci roku 2011.

Děkuji za ochotu a pomoc.

1. Kolikrát týdně sportujete? Sportem prosím chápejte pohybové hry a tělesné cvičení.
 - a. Nesportuji vůbec
 - b. Sportuji velice zřídka a náhodně
 - c. Jednou týdně
 - d. Dvakrát týdně
 - e. Třikrát a více

2. Jakou formu sportu (pohybové aktivity) preferujete?
 - a. Cvičení pod vedením instruktora
 - b. Individuální sporty, spíše ve venkovním prostředí (běh, turistika, brusle, ...)
 - c. Kolektivní sporty formou hry (fotbal, tenis, volejbal, badminton, ping-pong...)
 - d. Jakékoliv pohybové aktivitě se spíše vyhýbám

3. Za jakou pohybovou aktivitou dojíždíte, nebo byste rád(a) dojížděl(a) do okolních lokalit, protože v naší obci není k dispozici?

.....

.....

.....

4. Za jakou pohybovou aktivitou dojíždíte, nebo byste rád(a) dojížděl(a) do okolních lokalit, protože v naší obci k dispozici je, ale ne na dostatečné úrovni?

.....

.....

.....

5. Jaké změny v oblasti volnočasových aktivit, nové programy, zájmové kroužky či nová zařízení v naší obci by přispěly k vaší vyšší spokojenosti?

.....

.....

6. Jak hodnotíte možnosti sportovního vyžití v obci Mrsklesy?
- Velmi dobře
 - Dobře
 - Spíše nedostatečně
 - Zcela nedostatečně
7. Jak hodnotíte multifunkční hřiště v Mrsklesích a hřiště na Kovákově?
- Velmi dobře
 - Dobře
 - Nedostatečně, mou připomínkou je:
.....
.....
8. Myslíte, že by mohla být hřiště využívána více, než jsou?
- Ne, dle mého názoru jsou využívána dostatečně
 - Nevím
 - Ano, možný důvod nevyužití je:
.....
.....
9. Plánujete-li rodičovství, jste-li rodiči, či prarodiči, prosím o hodnocení dětských hřišť:
- Dětská hřiště jsou vyhovující
 - Dětská hřiště jsou nevhovující a to z důvodu:.....
.....
10. Zdá se vám nabídka kulturních akcí v obci Mrsklesy dostačující? (akce pořádané obecním úřadem i Sokolem, v prostorách kulturního domu, obecního hřiště aj...)
- Ano, naprosto mi to vyhovuje
 - Kvalita akcí mi vyhovuje, jsou pro mě zajímavé, avšak je jich málo
 - Frekvence akcí je dobrá, avšak ocenil(a) bych zajímavější společenské události
 - Ne, akcí je velice málo a nejsou pro mě zajímavé
11. Jaké kulturní akce v obci postrádáte?
.....
.....
.....
12. Z jakých zdrojů se o pořádání kulturní akce většinou dozvídáte?
- Místní rozhlas
 - Zpravodaj obce
 - Internetové stránky
 - Vývěska
 - Většinou se to dozvím náhodně

f. Jinde.....
.....

13. Pokud vám informace ohledně plánovaných kulturních akcí a možných sportovních událostech unikají, kde byste tyto informace rádi našli?

.....
.....

14. Věk

- a. 12 – 17 let
- b. 18 – 24 let
- c. 25 – 45 let
- d. 46 – 60 let
- e. 61 a více

15. Pohlaví

- a. Muž
- b. Žena

16. Jste :

- a. Ekonomicky aktivní
- b. Ekonomicky neaktivní – student, mateřská dovolená, důchodce, nezaměstnaný(á)

17. Jste-li student, jakou školu v současné době studujete?

- a. Základní školu
- b. Odborné učiliště
- c. Střední školu
- d. Vyšší odbornou školu
- e. Vysokou školu

18. Vaše doposud nejvyšší dosažené - ukončené vzdělání bylo na:

- a. Základní škole
- b. Odborném učilišti
- c. Střední škole
- d. Vyšší odborné škole
- e. Vysoké škole

Prostor pro sdělení jakéhokoliv dodatku týkajícího se sledované problematiky:

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

Děkuji za vaše názory a čas strávený vyplňováním dotazníku.